

Sygn. akt III KZ 15/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **J.R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 marca 2017 r.,

zażalenia skazanego

na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego VII Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w O.

z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt VII WKK .../16

o odmowie przyjęcia kasacji,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł:**

**uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w O. w celu kontynuowania postępowania okołokasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

W dniu 14 października 2016 r. do Sądu Okręgowego we O. wpłynęło pismo J.R. (nadane w Zakładzie Karnym w dniu 13 października 2016 r.), w którym domagał się wniesienia kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 6 października 2016 r., sygn. akt VII Ka .../16, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 maja 2016 r., sygn. akt II K .../16, które potraktowane zostało jako wniosek o doręczenie wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem. W kolejnych adresowanych do Sądu Okręgowego pismach skazany sukcesywnie uzupełniał argumentację, która w jego ocenie uzasadniała złożenie kasacji, jednocześnie wnosząc (pismo z dnia 26 października 2016 r.) o wyznaczenie

obrońcy z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej, który to wniosek po doręczeniu mu wyroku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem (28 października 2016 r.) ponowił w piśmie datowanym na dzień 14 listopada 2016 r.

Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2016 r. (doręczonym adwokatowi w dniu 29 listopada 2016 r.) sędzia Sądu Okręgowego w O. wyznaczyła J. R. obrońcę z urzędu w celu zbadania podstaw kasacji i ewentualnego sporządzenia i podpisania kasacji lub złożenia oświadczenia określonego w art. 84 § 3 k.p.k., zakreślając – na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. – termin siedmiodniowy na dopełnienie jednej z przewidzianych w pierwszym ze wskazanych przepisów czynności.

Opinią z dnia 5 grudnia 2016 r. adw. J.K., zgodnie z art. 84 § 3 k.p.k., poinformowała Sąd o braku podstaw do wniesienia kasacji w tej sprawie.

Następnie zarządzeniem sędziego Sądu Okręgowego w O. z dnia 16 grudnia 2016 r., wezwano skazanego do uzupełnienia braku formalnego jego kasacji poprzez sporządzenie i podpisanie jej przez obrońcę ustanowionego z wyboru zakreślając ponownie siedmiodniowy termin na uzupełnienie braku formalnego pod rygorem odmowy przyjęcia kasacji. Zarządzenie to doręczono J. R. w dniu 22 grudnia 2016 r. Pismem z dnia 27 grudnia 2016 r. skazany zwrócił się z kolejnym wnioskiem o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu celem rozważenia podstaw do złożenia kasacji. Wniosek ten nie został uwzględniony (postanowienie z dnia 9 stycznia 2017 r.), a ponieważ kasacja spełniająca wymogi formalne do Sądu nie wpłynęła zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego VII Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w O. z dnia 2 lutego 2017 r. na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. i art. 526 § 2 k.p.k. odmówiono przyjęcia kasacji własnej J.R..

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożył skazany wnosząc o ponowne zbadanie sprawy, gdyż nie popełnił przypisanego mu czynu. Wskazując na okoliczności, które jego zdaniem świadczą o nieprawidłowym rozpoznaniu sprawy przez orzekające w niej sądy, zakwestionował również jakość pomocy udzielonej mu z urzędu przez wyznaczoną obrońcę.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Zażalenie jest zasadne, chociaż nie wszystkie podniesione w nim okoliczności zasługiwały na podzielenie. Bez wątpienia nie mogły mieć w tym

wypadku znaczenia te wywody skarżącego, w których kwestionował on wprost sposób procedowania sądów merytorycznie rozpoznających sprawę.

Nie ulega wszelako wątpliwości, że sposób przeprowadzenia w niniejszej sprawie postępowania okołokasacyjnego nie był właściwy pozbawiając J.R. możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy prawnej, o którą się zwracał w związku z zamiarem wywiedzenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Wprawdzie ustanowiono skazanemu w tej sprawie obrońcę z urzędu – adw. J. K., która w opinii z dnia 5 grudnia 2016 r. stwierdziła brak podstaw do wniesienia kasacji, rzecz w tym, że badanie przez nią akt przedmiotowej sprawy zostało przez Sąd Okręgowy ograniczone do 7 dni, co nie znajduje jakiegokolwiek umocowania normatywnego. Oczywiście jest przecież, że stosownie do treści art. 524 § 1 k.p.k., termin do wniesienia kasacji wynosi 30 dni liczonych od daty doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Nie kwestionując w tym miejscu samej opinii obrońcy z urzędu, pomimo jej skomprimowanej formy, nie można wykluczyć, że umożliwienie zajęcia stanowiska procesowego w terminie określonym ustawą, w tym również zapewnienie kontaktu skazanego z obrońcą (co podnosi w swoim zażaleniu J. R.) oraz osobistego zapoznania się przez adwokata z aktami (w tej sprawie akta przeglądała w czytelni aplikantka adwokacka), doprowadziłoby podmiot profesjonalny reprezentujący skazanego do odmiennej konkluzji.

Popełnione w toku postępowania okołokasacyjnego, a wskazane wyżej uchybienie, aczkolwiek mające decydujące znaczenie dla treści wydanego przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia, nie było jednak jedynym. Ponowione zostało ono przy wydawaniu kolejnego zarządzenia, w którym wezwano skazanego do usunięcia braku formalnego kasacji osobiście przez niego wniesionej przez jej sporządzenie i podpisanie przez obrońcę ustanowionego z wyboru. I w tym wypadku zakreślono skazanemu termin siedmiodniowy. Wprawdzie w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd taki w przeszłości był wyrażany (zob. postanowienia z dnia 29 stycznia 2008 r., II KZ 41/07, R-OSN KW 2008, poz. 261; z dnia 20 lutego 2008 r., V KZ 2/08, R-OSN KW 2008, poz. 418; z dnia 17 marca 2008r., V KZ 12/08, R-OSN KW 2008, poz. 679), dominujące wszakże, a obecnie jednolite jest stanowisko, że konieczność zagwarantowania skazanym, którym ustanowiono obrońców z urzędu dla ewentualnego sporządzenia i wniesienia

kasacji, równych praw w dostępie do skargi kasacyjnej, wymaga, aby w wypadku gdy obrońca z urzędu nie stwierdzi podstaw do sporządzenia i wniesienia tej skargi, pouczyć tego skazanego - informując go jednocześnie o stanowisku obrońcy z urzędu - że przysługuje mu możliwość wniesienia kasacji sporządzonej przez adwokata z wyboru w terminie 30 dni (art. 524 zd. 1 k.p.k.), liczonych od dnia następnego po dniu, w którym poinformowano go o oświadczeniu obrońcy z urzędu (art. 16 § 2 k.p.k.), niezależnie od tego, czy skazany po otrzymaniu odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem wniósł własnoręcznie sporządzoną kasację, czy też nie składając tej skargi, złożył wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu dla sporządzenia i wniesienia kasacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 maja 2008 r., II KZ 16/08, LEX nr 393947; z dnia 18 listopada 2009 r., II KZ 54/09, OSNKW 2010, z. 1, poz. 9; z dnia 26 września 2011 r., II KZ 42/11, LEX nr 960540; z dnia 12 grudnia 2012 r., V KZ 84/12, LEX nr 1235919).

Nie miało w związku z powyższym żadnego znaczenia prawnego poczynione w zaskarżonym zarządzeniu zastrzeżenie, że do uzupełnienia braku formalnego nie doszło pomimo upływu terminu 30 dni. Mylne pouczenie nie może przecież wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania (art. 16 § 1 k.p.k.), a skazany w tej sprawie mając przecież świadomość upływu błędnie mu wskazanego terminu oraz nieskuteczności kolejnego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, mógł zaniechać dalszych czynności w kierunku ustanowienia obrońcy z wyboru i poprzez niego skuteczne wywiedzenie kasacji, chociaż termin, w którym mógł to uczynić upływał faktycznie nie w dniu 29 grudnia 2016 r., lecz w dniu 21 stycznia 2017 r.

Uwzględniając powyższe zaskarżone zarządzenie należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi odwoławczemu w celu kontynuowania postępowania okołokasacyjnego. Procedując w tym przedmiocie konieczne będzie wyznaczenie skazanemu innego obrońcy z urzędu celem podjęcia czynności określonych w art. 84 § 3 k.p.k., z zakreślonym prawidłowo – stosownie do treści art. 524 § 1 k.p.k. – terminem na ich dokonanie, a następnie, w zależności od stanowiska obrońcy, podjęcie dalszych czynności, przy uwzględnieniu poczynionych wyżej zapatrywań Sądu Najwyższego.

kc